

Tomáš Pojar: Izrael vs. Hamás 3.0

Hamás už potřetí od jednostranného stažení Izraele z Gazy útočí na izraelská města. Je načase dát této odnoži muslimského bratrstva trvalejší lekci.

Před pár dny to vypadalo, že se vedení Hamásu bude snažit vyhnout širšímu konfliktu. Stejně tak Izrael signalizoval, že nemá o eskalaci zájem. Vedení Hamásu však s ohledem na vnitřní problémy v Gaze a nepokoje na Západním břehu, v Jeruzalémě i v mnoha izraelských arabských městech svůj postoj přehodnotilo. Hamás vycítil izraelskou slabost a počet vystřelených raket brzy překročil stovku za den. Izrael navíc ke zdrženlivosti jako již tradičně vyzvala Evropa i Obamovy USA. A právě i požadovaná izraelská zdrženlivost mohla přispět k rozhodnutí Hamásu zvolit si raději eskalaci. Byla vyhodnocena jako slabost a i zdánlivá slabost se na Blízkém východě, který nezná politiku kompromisu, nelítostně trestá a nepromíjí. Je už jedno, zda ke změně postoje Hamásu došlo konsenzem nebo se o ostřelování izraelských měst fakticky přičinila jen jedna jeho část. Výsledek je stejný.

Na rozdíl od týden trvající "přestřelky" v listopadu 2013, kdy na Izrael dopadlo 1500 raket a izraelská armáda podnikla stejný počet útoků a kdy bylo jasné, že je ukončení bojů otázkou dnů, nelze nyní vyloučit brzké příměří ani týdny trvající operaci. Jako vždy bude záležet na vůli obou stran, ale i náhodách, jež mohou intenzitu a délku konfliktu ovlivnit. V první řadě půjde o narůstající počet civilních obětí - na obou stranách.

Hamás disponuje více než deseti tisíci raket, některé mají dolet až 160 kilometrů. O momentálním zájmu Hamásu na prodloužení konfliktu svědčí i fakt, že se pokusil o pozemní útok na izraelské území i o zásahy Tel Avivu a Jeruzaléma. K tomu stačí raketa s doletem 70 km a těch má několik set. Hamás cílí na civilisty izraelské, ale je pro něj také důležité, aby rostl počet civilních obětí na palestinské straně. Zní to jen zdánlivě paradoxně, zapadá to však do logiky vedení novodobých asymetrických válek a využívání moci médií.

Není náhodou, že se velící bunkry teroristických organizací, sklady zbraní i odpalovací zařízení raket nacházejí výlučně v hustě obydlených místech, nežřídka ve školách, v nemocnicích a v mešitách. "Vlastní" civilisté se běžně využívají jako živé štíty. S ohledem na mediální provázanost světa je i narůstající počet "vlastních" mrtvých civilistů v perverzním zájmu teroristických skupin. Války se stále více vedou také ve virtuálním mediálním světě. Koneckonců i v BBC si všimli, že propaganda Hamásu využívá starých snímků z Gazy i fotek ze Sýrie či Iráku. Z pohledu islamistů je každá oběť mučedníkem, který má bránu Ráje otevřenou - ať se jedná o ozbrojence v uniformě či džínách, nebo o skutečného civilistu. Ze sekulárního Česka to lze těžko pochopit. Islamistická ideologie je však mocná a na Blízkém východě hluboce zakořeněná. Právě Gaza patří mezi oblasti, kde je mučednictví považováno za ctnost a kde rodiny mučedníků získávají společenský status i nezanedbatelné finanční odměny.

Izraelské vedení se dostane pod mediální a diplomatický tlak. S prodlužujícím konfliktem porostou škody na ekonomice. Dostane se i pod tlak vlastních občanů, kteří budou chtít žít "normálním" životem - tento tlak bude dvojího typu: volání po příměří vystřídá volání po pozemní operaci s cílem objevení a likvidace všech zbylých raket. Fakt, že je léto, volnosti

izraelského rozhodování mírně nahrává. Lidé jsou na dovolených, ekonomická aktivita je nižší a v ostřelovaných městech není nutné díky prázdninám zavírat školy.

Hamás, který je odnoží Muslimského bratrstva, je právem považován za teroristickou organizaci. K moci v Gaze se dostal v roce 2007, dva roky po jednostranném izraelském stažení. Od té doby dopadly na Izrael tisíce raket a jedná se již o třetí "válku". Izrael si navíc počátek nového kola bojů nevybral. Pokud však nemá Hamás zájem o brzké příměří, je Jeruzalém odhodlán dosáhnout trvalejších výsledků, než tomu bylo při operacích "Lité olovo" a "Pilíř obrany" před pěti a dvěma lety. Jeruzalém nečekají žádné volby a Hamás je pod tlakem Egypta. Izrael zatím příměří nabízet nebude.

Přejme si, aby bylo mrtvých civilistů na obou stranách co nejméně. Přejme si ale zároveň, aby si Hamás tuto poslední "přestřelku" dlouho pamatoval a aby byla doba, než opět začne terorizovat izraelské obyvatelstvo raketovými útoky, delší než oněch uplynulých dvacet měsíců. Přání trvalého míru jsou bohužel nereálná, přání dlouhodobého příměří naopak reálná jsou. Čím více bude Hamás nyní vojensky oslaben, tím delší klid zbraní může následovat.

Tomáš Pojar

Autor je bývalý velvyslanec v Izraeli a prorektor vysoké školy CEVRO Institut

Přání trvalého míru nejsou bohužel reálná, přání dlouhého příměří naopak ano. Čím více bude Hamás nyní vojensky oslaben, tím delší klid zbraní může následovat.